

Lourdes, Eucharistieviering bij de Grot, 1 mei 2012

Willem Jacobus kardinaal Eijk

De rozenkrans lijkt op het eerste gezicht vooral een gebed dat is gericht op Maria, maar dit berust op een vergissing. Deze indruk kan gemakkelijk ontstaan, als de rozenkrans snel wordt afgeraffeld of oppervlakkig gebeden. De rozenkrans begint met het citeren van de Geloofsbelijdenis of in zuidelijke landen met de aanhef van psalm 70: "God, kom mij te hulp, Heer haast U mij te helpen." De grondstructuur berust op het Onze Vader en het Eer aan de Vader, de Zoon en de Heilige Geest.

Ook in het Wees Gegroet staat Christus centraal. De eerste zinnen zijn de woorden die de aartsengel Gabriël sprak tegen Maria bij de aankondiging dat zij de moeder van God zou worden; "Wees gegroet, Maria, vol van genade. De Heer zij met u" (vgl. Luk. 1,28). Dan volgt de begroeting van Elizabeth toen Maria haar bezocht: "Gij zijt de gezegende onder de vrouwen en gezegend is Jezus de vrucht van uw schoot" (vgl. Luk. 1,42).

Belangrijk is dat de rozenkrans feitelijk een meditatief of overwegend gebed is, gericht op Christus. We overwegen hierin immers samen met Maria de essentiële gebeurtenissen rond Jezus. In de Blijde Geheimen overwegen we Zijn menswording en kinderjaren, in de Droevige Geheimen Zijn lijden en dood aan het kruis en in de Glorievolle Geheimen onder meer Zijn verrijzenis en hemelvaart. De rozenkrans is eigenlijk een samenvatting van het Evangelie.

Daardoor wordt ons in de rozenkrans een hulpmiddel aangereikt om samen met Maria biddend het Evangelie te overwegen. Bij het bidden van de rozenkrans doen we wat de apostelen deden tussen de hemelvaart van Jezus en de uitstorting van de Heilige Geest met Pinksteren: "Zij bleven eensgezind volharden in gebed ... samen met Maria, de moeder van Jezus ... (Hand. 1,14). Samen met Maria brengen we ons door de rozenkrans in herinnering wat er met Jezus is gebeurd. Maar het gaat niet alleen om herinneringen aan iets uit het verleden. We staan ook stil bij wat Jezus hier en nu voor ons doet.

Johannes Paulus II had een uitgesproken voorkeur voor de rozenkrans. In zijn Angelustoespraak van 29 oktober 1978 zei hij: "Het eenvoudige gebed van de Rozenkrans geeft het ritme van het menselijk leven weer." Door de menswording neemt Jezus onze menselijke conditie aan. In Zijn geboorte, kinderjaren, lijden en dood herkennen wij wat zich in ons eigen leven afspeelt. Jezus zal eens ook voor ons de eeuwige verrijzenis naar ziel en lichaam realiseren. Op basis van deze belofte van Jezus mogen wij tevens de verrijzenis tot een - zij het ook toekomstige - gebeurtenis in ons leven rekenen. Doordat het ritme van ons leven doorklinkt in het overwegen van de Geheimen van de Rozenkrans, helpt het bidden ervan om het ritme van ons leven af te stemmen op dat van God. De methode die bij de Rozenkrans daarvoor wordt gehanteerd is de herhaling. Het herhaaldelijk meditatief bidden van de rozenkrans helpt ons om steeds meer te leven op Gods ritme.

Het is exact om deze reden dat Johannes Paulus II in 2002 nog een vierde serie Geheimen toevoegde aan de rozenkrans, de Geheimen van het Licht, die betrekking hebben op belangrijke gebeurtenissen uit het Openbare Leven van Jezus. We overwogen in het verleden na de Blijde Geheimen direct de Droevige Geheimen.

Daardoor gingen we als het ware van de menswording en de kinderjaren van Jezus gelijk door naar Zijn lijden en dood, maar stonden niet stil bij de belangrijke gebeurtenissen uit zijn Openbare Leven. Het overwegen hiervan is echter juist extra behulpzaam bij het afstemmen van het ritme van ons dagelijks leven op dat van God.

Hoe behulpzaam dat is zien we in het tweede Geheim van het Licht: "Het eerste wonder van Jezus op de bruiloft van Kana." Een bruiloft is een markerende gebeurtenis in een mensenleven. Voor het bruidspaar te Kana dreigt het feest van hun leven echter uit te draaien op een ramp, omdat de wijn opraakt nog voordat de feestelijkheden zijn afgelopen. Dit echech van hun huwelijksdag zou het bruidspaar in Kana het hele verdere leven worden nagedragen

Maar het wordt geen echech, doordat Jezus hier Zijn eerste wonder verricht. Hij doet dat op voorspraak van Zijn moeder die de noodsituatie van het bruidspaar onder Zijn aandacht brengt: "Ze hebben geen wijn meer" (Joh. 2,3). Jezus zorgt voor nieuwe wijn door water in wijn te veranderen. Zo toont Hij Zich voor het eerst van Zijn goddelijke kant.

De tafelmanneker merkt tot zijn verbazing dat deze wijn beter is dan de eerste. Meestal zette men eerst de betere wijn op tafel. Als de meute eenmaal een beetje teut begon te raken en de smaak toch niet meer zo goed proefde, kwam er wijn van een mindere soort op tafel.

Het leven dat we hier leiden, kan heel smaakvol zijn, maar het kan niet op tegen de smaak van een leven met en bij God. Bovendien is het leven hier niet in alle opzichten even smaakvol. Net als wijn kan bederven en een bijsmaak krijgen, kan dat met ons leven gebeuren: door liefdeloosheid en onrecht waarmee we zelf worden bejegend of we anderen bejegenen, door tegenslag, teleurstellingen, ziekte of handicaps.

Het overwegen van het Evangelie met Maria in de rozenkrans helpt ons om de smaak te leren kennen van een leven op Gods ritme. Daardoor raken we door Maria met Jezus en Zijn grote gaven in ons dagelijks leven vertrouwd. Door het bidden van de rozenkrans en het overwegen van het tweede Geheim van het Licht, alsook dat van de andere Geheimen, kunnen we zo de smaak te pakken krijgen van het levensritme dat alleen God kan geven.